REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 542-08-1/2024/4 EPA 1386-IX
Ljubljana, 8. 4. 2024

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US in 21/13 - ZFDO-F in 81/18-odl. US) ter 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20, 123/20, 67/22 in 69/23), oblikovala naslednje

M n e n j e

k Predlogu resolucije o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami 2024–2029 (ReNPPND24–29)

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 25. seji 3. 4. 2024 obravnavala Predlog resolucije o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami 2024–2029 (ReNPPND24–29) (v nadaljevanju: predlog resolucije), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predlog resolucije **podpira**.

Komisija ugotavlja, da predlog resolucije predstavlja strateški dokument, ki je pripravljen na podlagi 11. člena Zakona o preprečevanju nasilja v družini (Uradni list RS, št. 16/08, 68/16, 54/17 – ZSV-H in 196/21 – ZDOsk) in določa cilje, ukrepe in ključne nosilce politik na področju preprečevanja in zmanjševanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami. Predlog resolucije je pripravljen za šestletno obdobje in prvič združuje dve področji – nasilje v družini in nasilje nad ženskami zaradi izrazite statistične povezanosti med njima. Namen predlagane resolucije je prepoznava ključnih področij, na katerih se zaznava, da bi jih bilo treba spremeniti ali izboljšati, ter opredelitev ciljev in ukrepov, s katerimi se bo doseglo izboljšave.

Predlagatelj poudarja, da nasilje v družini sodi med najbolj pogoste kršitve temeljnih človekovih pravic in predstavlja eno od pogostejših oblik diskriminacije, zato je izjemno pomembno, da država k urejanju tega področja pristopa ustrezno. Naloga države ni zgolj preprečevanje nasilja kot takšnega, temveč tudi vzpostavljanje okolja, v katerem je nasilje samo po sebi nesprejemljivo, ter zagotavljanje ustrezne obravnave, varstva, pomoči in zaščite za žrtve nasilja v družini, ki mora biti urejeno tako na sistemski kot na izvedbeni ravni.

Primerjalno gledano ima Slovenija dobro razvito politiko preprečevanja nasilja v družini nad ženskami, pri zagotavljanju kurativnih storitev pa se je treba nenehno prilagajati in odzivati na aktualno dogajanje in trende.

Kot ključne spremembe oziroma cilje predloga resolucije, katerega besedilo se je v okviru obširne medresorske skupine (sestavljene iz predstavnikov različnih ministrskih resorjev, sodišč, tožilstva, nevladnih organizacij, centrov za socialno delo in drugih strokovnjakov iz relevantnih področij) usklajevalo leto in pol, predlagatelj navaja: krepitev in dvig kakovosti programov s področja nasilja v družini in nasilja nad ženskami; izboljšano obravnavo, položaj in zaščito žrtev tovrstnega nasilja; (še) večjo strokovnost osebja, ki se pri svojem delu srečuje s problematiko nasilja v družini in nad ženskami; boljšo ozaveščenost družbe in ničelno toleranco do nasilja v družini in nasilja nad ženskami; izboljšave predpisov na področju preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami; izboljšave na področju spremljanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami ter izboljšano organizacijo področja, sodelovanje deležnikov (medinstitucionalno) in trajnostno delovanje sistema. Po pojasnilu predlagatelja gre za splošno definirana področja, ki bodo kasneje oblikovana na operativni ravni v akcijskem načrtu.

Zastavljeni cilji so po pojasnilu predlagatelja skladni s temeljnimi evropskimi smernicami na področju preprečevanja in obravnave nasilja v družini in nasilja nad ženskami.

Za razliko od prve tovrstne resolucije na tem področju, je aktualni predlog po pojasnilu predlagatelja veliko bolj konkretiziran in ima za vsak cilj že opredeljene ustrezne ukrepe, ki jih je prek sto. Med njimi so nekateri zelo natančno opredeljeni in sledijo točno določenemu cilju, drugi pa so zastavljeni nekoliko širše, da se bo lahko v okviru priprave akcijskih načrtov opravilo še dodatno strokovno presojo, na podlagi katere bodo ukrepi konkretizirani. Skupni cilj vseh ukrepov je zmanjšanje nasilja v družini in nad ženskami, pri čemer predlagatelj kot ključna izpostavlja ozaveščanje širše javnosti in dobro delujoč sistem preprečevanja nasilja in pomoči, v katerega bodo ljudje lahko zaupali. Kot poudarja predlagatelj, je pomembno vzpostaviti okolje, v katerem bodo institucije naredile vse, da žrtev nasilja v čim večji meri zaščitijo, jo ustrezno vodijo skozi sistem in ji pri tem nudijo različne oblike pomoči. Prav tako je nujno doseči, da okolica prepozna nasilje in ga presodi z ničelno toleranco.

Predvideni ukrepi se dotikajo več tematskih področij. V zvezi s tematskim področjem izboljšane obravnave, položaja in zaščite žrtev nasilja v družini in nasilja nad ženskami ter izboljšanimi postopki (prakse) urejanja te problematike so predvideni ukrepi, namenjeni dvigu strokovne obravnave, položaja in zaščite žrtev tovrstnega nasilja. Ukrepi so usmerjeni v posodobitev strokovnih smernic za delo z žrtvami nasilja, oblikovanje priročnikov za obravnavo žrtev (spolnega) nasilja, izboljšanje dostopnosti do brezplačne pravne pomoči, študije dobrih praks v tujini ter prenos le teh v Slovenijo idr.

Na tematskem področju raznolikih, kakovostnih in široko dostopnih socialnovarstvenih in drugih programov pomoči in zaščite žrtev nasilja v družini in nasilja nad ženskami so opredeljeni ukrepi, namenjeni krepitvi različnih programov. Usmerjeni so v razpršitev in krepitev mreže socialnovarstvenih in drugih programov za žrtve nasilja in povzročitelje, razvoj specializiranih programov, krepitev nekaterih

socialnovarstvenih storitev, zagotovitev bivalnih enot, namenjenih začasnemu reševanju stanovanjskih potreb ranljivih ciljnih skupin idr.

Na tematskem področju visoko strokovno usposobljenih strokovnih delavcev/delavk in strokovnjakov/ strokovnjakinj, ki se pri svojem delu srečujejo s problematiko nasilja v družini in nasilja nad ženskami in dekleti ter žrtvami tovrstnega nasilja, so opredeljeni ukrepi, namenjeni krepitvi strokovne usposobljenosti vseh, ki delajo na področju nasilja. Ukrepi so usmerjeni predvsem v krepitev izobraževanj in usposabljanj na eni strani ter zagotovitev supervizije in/ali intervizije oz. strokovne psihološke pomoči strokovnim delavcem/strokovnjakom, ki delajo na področju nasilja, na drugi strani.

Na tematskem področju visoke ozaveščenosti družbe in ničelne stopnje tolerance do nasilja v družini in nad ženskami so opredeljeni ukrepi, namenjeni predvsem ozaveščanju in izobraževanju otrok, staršev in širše javnosti. Ukrepi se osredotočajo tudi na ozaveščanje in izobraževanje predstavnikov medijev glede poročanja o problematiki nasilja v družini in nasilja nad ženskami.

Na tematskem področju izboljšanih/posodobljenih/nadgrajenih predpisov na področju preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami ter pomoči žrtvam tovrstnega nasilja so opredeljeni ukrepi osredotočeni predvsem v posodobitev predpisov.

Na tematskem področju zagotavljanja kakovostnih podatkov o nasilju v družini in nasilju nad ženskami so opredeljeni ukrepi, s katerimi naj bi se doseglo izboljšave na področju pridobivanja in zbiranja podatkov. Ukrepi so usmerjeni v posodobitve/nadgradnjo sistemov zbiranja podatkov (administrativna statistika) ter poenotenje le teh (kjer je to mogoče). Ukrepi prav tako predvidevajo redno izvajanje reprezentativnih raziskav. Kot poudarja predlagatelj, so kakovostni podatki ključni za oblikovanje učinkovitih politik na tem področju.

Na tematskem področju izboljšane organizacije področja preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami, človeških in finančnih virov za trajnostno delovanje sistema ter okrepljeno in usklajeno sodelovanje vseh relevantnih deležnikov so opredeljeni ukrepi osredotočeni predvsem v boljšo organizacijo področja in krepitev sodelovanja med različnimi deležniki. Predvidena je npr. vzpostavitev stalnega medresorskega delovnega telesa za obravnavo problematike nasilja v družini ter nasilja nad ženskami ter redne konzultacije.

Komisija je bila seznanjena tudi s stališčem različnih ministrskih resorjev, ki so bili, poleg pristojnega Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ), vključeni v pripravo predloga resolucije.

Ministrstvo za zdravje (MZ) predlog resolucije prepoznava kot pomemben dokument, s katerim bo uskladil svoje delovanje, nasilje v družini in nad ženskami pa kot velik javnozdravstveni problem, saj so njegove razsežnosti in posledice za zdravje žensk in otrok zelo intenzivne. Kljub temu, da MZ s številnimi ukrepi že zdaj naslavlja to problematiko, se zaveda, da obstaja še veliko manevrskega prostora za vlaganje v preventivne aktivnosti na tem področju. Kot pozitiven element predloga resolucije ocenjujejo njegovo poudarjeno osredotočenost na ženske in otroke, saj nasilje nad njimi (predvsem fizično in spolno) pri njih dokazano pušča negativne posledice za njihovo zdravje (razne akutne oblike bolezni, kronična bolečina, depresija, odvisnost

od psihoaktivnih substanc itd.). MZ izpostavlja tudi nujnost posebne skrbi za otroke, saj soočanje z nasiljem v otroški dobi v pomembni meri vpliva na telesno in duševno zdravje posameznikov tudi v njihovi odrasli dobi.

MZ pojasnjuje, da zdravstvena služba že vrsto let razvija pomoč osebam z izkušnjo nasilja. V 2015 je MZ izdal Strokovne smernice za obravnavo nasilja v družini pri izvajanju zdravstvene dejavnosti, pri čemer so omogočena usposabljanja zaposlenih v zdravstveni dejavnosti za takšne primere. Do zdaj je bilo na tej podlagi usposobljenih že več kot 1000 zdravstvenih delavcev. MZ usposabljanje izvajalcev zdravstvene dejavnosti za prepoznavo oseb, ki so bile izpostavljene nasilju, izpostavlja kot nujno, saj pogosto prav zdravstveni sistem predstavlja prvi in včasih tudi edini stik navedenih oseb s sistemom pomoči. Zato morajo biti zdravstveni delavci na tem področju ustrezno usposobljeni, da prepoznavajo svojo vlogo in vlogo ostalih strokovnjakov v sistemu in da so v tej vlogi tudi suvereni.

MZ opozarja, da nasilje v družini in nad ženskami še vedno predstavlja skrit javnozdravstveni problem, zato je treba hkrati s krepitvijo javnozdravstvenega sistema z namenom pravilnega odziva v takšnih primerih, v ukrepe za naslavljanje problematike nujno vključevati tudi nevladne organizacije. MZ zato že zdaj skozi vrsto projektov sofinancira psihološko svetovanje osebam, ki so soočene z nasiljem, in projekte nevladnih organizacij na področju preprečevanja nasilja za različne populacije v različnih okoljih (šolskem, lokalnem, …). V okviru Načrta za okrevanje in odpornost pa se naslavlja tudi krepitev starševskih veščin.

MZ kot pomembnega deležnika v sistemu izpostavlja Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), ki redno izvaja aktivnosti na področju preprečevanja nasilja (z medresorskimi strokovnimi posveti, izobraževanji za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju, raziskavami, ozaveščanjem mladostnikov, splošne javnosti itd.). MZ posebej izpostavlja tudi nujnost intenzivnega medresorskega sodelovanja, saj bodo ministrski resorji lahko le s skupnimi močmi uresničili cilje, zadane na tem področju.

Komisija je bila seznanjena tudi s stališčem Ministrstva za vzgojo in izobraževanje (MVI), ki že ima razvite protokole za vzgojno izobraževalne zavode za primere zaznave medvrstniškega nasilja, spolnega nasilja in nasilja v družini, kar pomeni, da so šole, če zaznajo določeno vrsto nasilja, dolžne upoštevati smernice, ki so navedene v protokolih. Pri tem se po potrebi povežejo s centri za socialno celo (CSD) ter Policijo, v primerih zaznave nasilja v družini pa so k sodelovanju s Policijo celo jasno zavezani. Poleg navedenih protokolov MVI skrbi za razvejano mrežo usposabljanja strokovnih delavcev in ostalih zaposlenih v vzgojno izobraževalnem sistemu na temo zgodnje zaznave in obravnave nasilja, v okviru sistema KATIS – Katalog programov nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja – pa so omogočena izobraževanja na tem področju prek Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. Vsi vzgojno izobraževalni delavci imajo stalen dostop do delavnic z naslovom »Razvijanje varnega in učnega okolja«. MVI izpostavlja dobro medresorsko sodelovanje z MZ na področju duševnega zdravja in z NIJZ. Aktivno je tudi v medresorski delovni skupini za obravnavo vseh vrst nasilja.

Komisija ugotavlja, da Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ) podpira vse vrste ukrepov, ki lahko vodijo do izboljšanja stanja in soočanja z družbenim problemom nasilja v družini, prav tako pa tudi predloženo resolucijo. Ob tem izpostavlja velik pomen skupnega sodelovanja vseh deležnikov v sistemu, ki lahko kakorkoli

pripomorejo k izboljšanju dejanske stanja. V okviru MNZ kot organ v sestavi deluje Policija, ki je v večini primerov prvi organ, ki se v primeru najtežjih deliktov, povezanih z nasiljem v družini, prvi sooči s to problematiko in od katerega so odvisni prvi ukrepi, ki jih je z namenom zaščite žrtve nasilja pogosto treba izvesti takoj.

Policija ocenjuje, da je predlog resolucije pripravljen na visoki strokovni ravni in da je njegova vsebina koristna za vse deležnike v sistemu. Pri tem je treba zagotoviti, da bodo ukrepi, ki so zapisani v predlogu resolucije tudi dejansko izvedljivi. Policija se prav tako zaveda, da so pričakovanja javnosti glede njene vloge v sistemu visoka, saj kljub temu, da predstavlja le del sistema, praviloma izvede prve ukrepe za zaščito žrtev, da prekine krog nasilja (izreče prepoved zadrževanja, odredi pridržanje povzročitelja nasilja, obvesti CSD …), nato pa se v sistem vključijo še drugi deležniki.

Policija v okviru svojih kadrovskih zmožnosti vlaga vse napore v to, da redno izobražuje policiste in policistke na področju obravnave nasilja v družini, saj so naloge, povezane s tem področjem, zanje lahko zelo stresne. Uspešno izvaja tudi projekt usposabljanja multiplikatorjev za obravnavo nasilja v družini, ki temelji na prenosu pridobljenega znanja med usposabljanjem ostalim zaposlenim, hkrati se izvaja nadzor nad zakonitostjo in strokovnostjo opravljenih nalog na tem področju. V 2023 in 2024 je Policija organizirala dva strokovna posveta, med drugim posvet z naslovom Preseganje meja – mednarodni vidiki obravnave nasilja v družini, ki so se ga udeležili tudi strokovnjaki iz držav, v katerih je zakonodaja, povezana s področjem nasilja v družini, bolj stroga od slovenske, npr. omogoča uporabo elektronskih pomagal za zagotavljanje prepovedi približevanja in uporabo druge sodobne tehnologije.

Policija je izdala tudi posebno zloženko z naslovom Nasilje v družini – ključne informacije za žrtve, ki je dosegljiva tako v tiskani (na vseh enotah Policije) kot tudi spletni različici in v kateri so podane ključne informacije za žrtve nasilja, s ciljem, da vsaka oseba, ki je žrtev nasilja v družini lahko pridobi osnovne informacije o pomoči. Pri tem je bila na osnovi izraženih želja nekaterih vabljenih na sejo ponujena možnost, da se lahko v primeru ugotovljenih večjih potreb po zloženki v tiskani obliki slednjo tudi ponatisne in jo preda v uporabo deležnikom, ki menijo, da bi lahko z njo ustrezno informirali potencialne žrtve nasilja (npr. patronažni službi).

Kot je bila seznanjena komisija, je Policija 2024, v sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje, izdala tudi posodobljeno individualno oceno stopnje ogroženosti v povezavi z nasiljem v družini, ki se jo je prilagodilo prizadevanjem vseh deležnikov, da se slednjo določi bolj specifično oziroma individualno. Ker je bilo ugotovljeno, da ob prvem stiku z žrtvijo nasilja obrazci, ki so na voljo, ne sledijo potrebam v praksi, se je slednje ustrezno prilagodilo. Policija v povezavi z nasiljem v družini deluje tudi na sistemski ravni, saj v njenem okviru deluje delovna skupina za učinkovito obravnavo vseh vrst nasilja, med drugim tudi nasilja v družini. Policija sicer v zadnjem času zaznava upad števila prijav družinskega nasilja v primerjavi s preteklostjo, pri čemer pa izpostavlja, da takšen trend ne pomeni, da je tega nasilja manj tudi dejansko, gre bolj za vprašanje, ali in zakaj se žrtve ne odločajo za prijavo nasilja. Policija navedeni trend spremlja od pojava kovid-19 dalje in meni, da je takšen trend lahko povezan tudi s porastom medvrstniškega nasilja, pri čemer se zastavlja vprašanje, kdo, zakaj in koga ščiti. Gre torej za vprašanje, ki se dotika celotne družbe. Združenje ravnateljev in pomočnikov ravnateljev Slovenije ob tem

opozarja, da se v okviru šol opaža krepitev pojava nasilja, tako nasilja v družini, nad tujci kot medvrstniškega nasilja.

Komisija je bila seznanjena tudi s pojasnili Ministrstva za pravosodje (MP), ki obsoja kakršnokoli nasilje v družbi, v zadnjih letih pa daje pri pripravi zakonskih rešitev poseben poudarek zaščiti žrtev nasilja v kazenskem postopku. Temu področju sta bili namenjeni zadnji dve noveli Zakon o kazenskem postopku, MP pa je pripravilo tudi zloženko za žrtve kaznivih dejanj, vključno z nasilnimi. MP izvaja tudi projekt Hiša za otroke, v okviru katere se celovito obravnava mladoletne žrtve kaznivih dejanj.

MP pojasnjuje, da je bila leta 2021 sprejeta tudi sprememba Kazenskega zakonika (KZ) glede spremembe definicije posilstva, pri čemer poudarja, da je pripravljeno prisluhniti morebitnim pobudam za dodatne spremembe KZ, povezane z vprašanji nasilja v družin in nad ženskami, četudi se navedeni zakonik vedno spreminja s tresočo roko. Pri tem pa opozarja na nujnost upoštevanja tudi ostalih sistemskih in ustavnih vidikov posameznih predlogov zakonskih sprememb. Policija pa v zvezi s spremembo KZ pojasnjuje, da bi bila dobrodošla vsaka sprememba, ki lahko Policiji olajša opravljanje nalog, povezanih z nasiljem v družini.

Komisija je bila seznanjena tudi s stališčem Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije (SCSD), ki predlogu resolucije izraža podporo. Ocenjuje tudi, da je ključna visoka strokovna usposobljenost vseh, ki delujejo na področju nasilja, torej tako Policije, sodstva, služb na področju sociale, zdravstva, izobraževanja itd.

SCSD meni, da vsi skupaj potrebujejo še več posvetov, rednih delovnih srečanj in izobraževanj na temo obravnave in preprečevanja nasilja, tako v strokovni kot tudi širši javnosti. Medinstitucionalno povezovanje je na tem področju po oceni SCSD ključno. Vzporedno je treba zagotavljati tudi dovolj kadrov in zaposlitev na vseh institucijah, ki delujejo v sistemu.

SCSD prav tako ugotavljajo, da na CSD ni zagotovljenega rednega in kontinuiranega financiranja izobraževanja strokovnih delavcev s strani MDDSZ, prav tako je premalo zaposlenih na tem področju, saj jim drastično primanjkuje kadra.

Za primere zagotavljanja stika pod nadzorom v primeru, ko je povzročitelju nasilja izrečena pripoved približevanja žrtvi nasilja, pa SCSD na podlagi izkušenj CSD meni, da je nujno potrebna sprememba zakonodaje v povezavi z zagotavljanje stika pod nadzorom. V takšnih primerih se po oceni SCSD ne bi smelo odločati o zaupanju otrok v skupnost varstvo in vzgojo obema staršema, saj se s tem povečuje tveganje za nasilje v družini in se ne zasleduje najboljše koristi otrok. Iz prakse prav tako izhaja, da ukrep prepovedi približevanja ni učinkovit, saj povzročitelj nasilja ukrep pogosto krši, zato varnost žrtve (in otrok) posledično ni zagotovljena. Zato SCDS predlaga uvedbo drugih oblik prepovedi približevanja z namenom zagotavljanja višje stopnje varnosti žrtve. Kršitev prepovedi približevanja namreč lahko vodijo v hude oblike nasilja, tudi femicide.

MDDSZ glede navedene problematike pojasnjuje, da gre za vprašanja, ki jih ureja Družinski zakonik, pri čemer medresorska delovna skupina, katere člani so tudi predstavniki SCSD in ki pripravlja njegove spremembe, že obravnava tudi navedeno vprašanje.

SCDS prav tako ocenjuje, da so strokovni kadri na CSD za primere nasilja v družini in nad ženskami premalo usposobljeni in da bi bilo nujno zagotoviti ustrezno mrežo socialnovarstvenih in drugih programov za žrtve nasilja, kamor bi slednje lahko napotili.

Potrebujejo tudi programe in mrežo pomoči za povzročitelje nasilja, pri čemer apelirajo na zakonsko obvezo udeležbe v programu za nenasilno komunikacijo za povzročitelje nasilja, saj je slednja še vedno na prostovoljni bazi.

SCSD podpira tudi razvoj specializiranih programov in krepitev socialnovarstvenih storitev na CSD. Posebej poudarja, da je zelo pomembna dostopnost programov nevladnih organizacij po celotni Sloveniji, saj CSD ugotavljajo, da nimajo na voljo dovolj programov, kamor bi lahko napotili uporabnike.

Poudarek v okviru preventivnih aktivnosti bi po oceni SCSD morali dati predvsem ozaveščanju javnosti in ciljnemu izobraževanju otrok. Začeti bi bilo treba že v vrtcih in šolah, pri čemer bi moralo biti nenasilje prepoznano kot oblika javnega izražanja. Pomembno je tudi preventivno delovanje in ozaveščanje o pomembnosti prijave nasilja, saj se še vedno opaža, da si ljudje nasilja ne upajo prijaviti, bodisi kot žrtve bodisi kot tisti, ki je nasilje zaznal. SCSD ocenjuje, da je temu tako tudi zaradi nižje stopnje zaupanja v institucije v zadnjem času.

SCSD kot velik problem izpostavlja tudi medvrstniško nasilje, ki je v velikem porastu. Mladi na socialnih omrežjih nasilnih vedenj ne prepoznavajo kot takih in toleranca do nasilja med mladimi je zelo visoka. SCSD prav tako meni, da je v predlogu resolucije premalo pozornosti namenjene zaščiti starejših žensk, ki so prav tako žrtve nasilja v intimnih družinskih in partnerskih skupnostih, kjer zanje ni na voljo ustreznih izhodov, npr. v krizne namestitve za starejše osebe, na kar SCSD opozarja že dlje časa, a navedene namestitve in financiranje njihovega delovanja še vedno ni urejeno.

Komisija je bila seznanjena tudi s stališčem Skupnosti socialnih zavodov Slovenije (SSZS), ki v zvezi s kakršnokoli obliko nasilja izpostavlja nujnost ničelne tolerance v družbi. V zvezi z namenom resolucije, ki je naveden na str. 8 (prepoznati ključna področja, pri katerih zaznavamo pomanjkljivosti oziroma slabše delovanje in bi bile potrebne spremembe, ter opredeliti cilje in ukrepe, s katerimi bomo dosegli izboljšave), SSZS poudarja, da si skupaj s SCSD že dlje časa prizadeva za ustrezno ureditev kriznih namestitev v domovih za starejše in posebnih zavodih za odrasle, a če se želi cilje in namen resolucije res doseči, bo za to treba zagotoviti ustrezne pogoje – tako finančne in kadrovske vire ter ustrezne prostore. Drugače bodo predvideni ukrepi ostali zgolj zapisani na papirju, ne bo pa jih možno izvesti v praksi. SSZS poudarja, da predlagani ukrep št. 13, zapisan pod 1. krovnim ciljem (str. 14 v predlogu resolucije) kriznih namestitev za starejše žrtve nasilja v družini, ni nov, saj že obstaja, ampak se ga ne da izvajati (več o tem v nadaljevanju mnenja).

Komisija je bila seznanjena tudi s stališčem Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije oziroma društva, ki deluje v njegovem okviru, to je društva Društvo gibalno oviranih invalidov Slovenije VIZIJA, ki izvaja pet posebnih socialnih programov z namenom zmanjšanja socialne izključenosti in zagotavljanja temeljnih človekovih pravic in svoboščin invalidov oziroma oseb z gibalno oviranostjo. Prioritetni program se imenuje Nasilje nad invalidi, ki se ga izvaja z namenom zaščite invalidov oziroma oseb z gibalno oviranostjo, ki so žrtve nasilja v svojem življenjskem

okolju. V sklopu tega programa predlog resolucije pozdravljajo in nanj polagajo ogromno upov, da bo usmerjen v reševanje problematike uporabnikov programa, saj so osebe z invalidnostjo in osebe z gibalno oviranostjo zaradi številnih dejavnikov tveganja lahko še toliko bolj izpostavljeni nasilju v svojem življenjskem okolju. V okviru programa se zagotavlja invalidom, ki so žrtve nasilja, možnost namestitve v varne prostore na tajni lokaciji, ki so arhitekturno, prostorsko in tehnično ustrezno prilagojeni invalidom, ki lahko tam prejmejo celostno pomoč in podporo s strani strokovnega kadra in varnostne službe ter prostovoljcev. Zagotovljena jim je tudi pomoč pri pridobivanju ustreznih medicinsko tehničnih pripomočkov.

Društvo opozarja, da je zaradi administrativne napake s strani MDDSZ 2024 prejelo zavrnilni sklep o dodelitvi finančnih sredstev za financiranje strokovnega kadra, zaposlenega v varni hiši za invalide, kar bo vplivalo na omejeno izvajanje programa in omejeno možnost nameščanja invalidov, ki so žrtve nasilja, in to na državni ravni, saj gre za edini tovrsten prostor v državi. Društvo prav tako opozarja, da dokler se jim ne bo zagotovilo ustreznih sredstev za strokovno izvajanje programa, v sklopu programa ne morejo nameščati novih potencialnih uporabnikov varne hiše. Društvo sicer zagotavlja strokovno vodenje programa, ki ga izvaja že vrsto let, pri čemer pa je kakovost izvajanja programa odvisna od strokovne usposobljenosti kadra in višine zagotovljenih finančnih sredstev za njegovo izvajanje.

Z željo, da do takšnih situacij ne bi več prihajalo, društvo predlaga, da se za financiranje kadra v njihovi in ostalih varnih hišah zagotovi sistemsko financiranje kadra, tako da ne bodo strokovni delavci v sistem financiranja s strani države prešli postopoma, to je šele po 3 letih izvajanja razvojnih socialno varstvenih programov, ki so ustrezno verificirani, ampak že takoj ob začetku izvajanja programov.

Društvo opozarja, da je treba posebno pozornost nameniti tudi moškim žrtvam nasilja v družini tako z gibalno kot senzorno oviranim žrtvam nasilja. Temu pritrjuje tudi MDDSZ, ki poudarja, da se zaveda navedene problematike in da se o možnih rešitvah že razmišlja.

Društvo ocenjuje, da je predlog resolucije v predloženi vsebini nujno potrebno izvajati na celotnem območju Slovenije, pri čemer pa izraža zaskrbljenost, da se bodo učinki nacionalnega programa za žrtve nasilja pokazali prepozno, zlasti za žrtve nasilja z gibalno in senzorno oviranostjo, ki potrebujejo rešitve tukaj in zdaj, saj so njihova življenja prepogosto odvisna od možnosti varnega umika v edino varno hišo v Sloveniji.

Komisija je bila seznanjena tudi s stališčem Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornica–Zveza), natančneje Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti, ki prav tako poudarja velik pomen ustreznega strokovnega izobraževanja izvajalcev na različnih področjih, ki se soočajo s pojavom nasilja v družini in nad ženskami. Poudarja tudi velik pomen ustrezne ravni financiranja dejavnosti na tem področju.

Zbornica–Zveza ugotavlja, da predlog resolucije na več mestih posebej poudarja medresorsko povezovanje različnih izvajalcev, pri čemer kot pomembno izpostavlja, da imamo v Sloveniji zelo dobro razvito patronažno službo, v okviru katere 950 patronažnih medicinskih sester vstopa praktično v vse družine na področju Slovenije.

Torej ne zgolj takrat, ko je problematika nasilja v družini že odkrita, ampak z namenom preventivnih zdravstvenih obravnav, pri čemer visoko strokovno usposobljen kader obravnava najranljivejše skupine prebivalcev (poporodno obdobje, invalidi, obnemogli, otroci, kronični bolniki, umirajoči …) in je sposoben prepoznavati tudi nasilje v družini. To pomeni, da lahko patronažne sestre odkrijejo prikrito nasilje, ga prijavijo in s pomočjo drugih pristojnih institucij skušajo v čim večji meri poskrbeti za ustrezno obravnavo nasilja in pomoč žrtvam. Pri tem pa kot težavo zaznavajo primere neposredne prijave nasilja, v primeru katerega morajo biti patronažne sestre previdne pri svojem delovanju, da si z opozarjanjem na nasilje v družini ne zaprejo možnosti izvajanja zdravstvene oskrbe. Zato posebej poudarjajo, kot je zapisano tudi v predlogu resolucije, da je pri preprečevanju nasilja v družini ključnega pomena sodelovanje z izvajalci socialno varstvenih programov, povečini nevladnih organizacij, ki prenesejo povratne informacije s terena, pri čemer bi se moralo med navedene deležnike vključiti tudi patronažne medicinske sestre, ki so edine, ki vstopajo v posamezno družino, še preden se dokončno ugotovi določene težave z nasiljem v družini.

Zbornica–Zveza ob tem pojasnjuje, da v njenem okviru deluje stalna Delovna skupina za nenasilje, ki zelo dobro sodeluje z izvajalci patronažnega varstva oziroma njihovo sekcijo v Zbornici-Zvezi, ki predlaga, da se v pripravo akcijskega načrta, povezanega s predlogom resolucije, vključi tudi predstavnike prej omenjene delovne skupine, ki je že pripravila različne protokole, v katerih so opisani postopki ukrepanja v primeru odkritega nasilja v družini. Izražena je bila tud želja po pridobitvi zloženke MNZ o nasilju v družini, saj bi jih lahko patronažne medicinske sestre uporabile kot začetno pomoč svojim varovancem v primeru zaznave prikritega nasilja v družini, ko je neposreden začetek pogovora o dogajanju v družini težje izvedljiv. Želijo si namreč, da bi lahko tudi na tak način ozaveščale in pomagale zagotoviti ustrezno pomoč tistim, ki so (potencialno) izpostavljeni nasilju v družini.

Komisiji je svoje stališče predstavilo tudi Združenje ravnateljev in pomočnikov ravnateljev Slovenije (Združenje), ki svojo vlogo prepoznava v štirih strateških ciljih. V zvezi z medinstitucionalnim povezovanjem na terenu ugotavlja, da praksa še vedno precej odstopa od teorije. Tudi šole so, tako kot zdravstveni sistem, po navadi ene prvih, ki zaznajo določene oblike nasilja, ki ga nato na podlagi protokolov tudi prijavijo, pri čemer pa pogosto pogrešajo povratne informacije, čeprav bi jim podatki o tem, da se z določenim otrokom ali njegovo družino nekaj dogaja, prišli prav pri oblikovanju ustreznega odziva in pomoči.

Policija v zvezi z navedenim pojasnjuje, da so v skladu z Zakonom o policiji zavezani k skrbnemu ravnanju s podatki mladoletnih storilcev, zato podrobnosti o posameznih primerih ne komunicirajo z javnostjo, tudi s šolami ne. V primeru vzajemnih ukrepov, ki bi jih bilo treba izvesti v šolskem okolju, pa so šole o posameznem primeru obveščene. Predstavnik Policije je prav tako napovedal, da bo navedeno tematiko izpostavil na kolegiju vodij regionalnih enot Policije.

Šole se pogosto znajdejo kot deležnik tudi v primeru prepovedi približevanja posameznemu otroku, kjer prav tako pogrešajo bolj poglobljeno sodelovanje med institucijami (s CSD, Policijo itd.). Potrebujejo namreč več podpore, ker imajo pogosto občutek, da se s težavami z nasiljem soočajo sami. Združenje hkrati poudarja, da mora biti šola nevtralni prostor, kjer ima otrok občutek varnosti.

Komisija je ob zavedanju širine obravnavane tematike, ki se je dotika predlog resolucije, na sejo povabila tudi Zdravniško zbornico Slovenije ter Združenje zdravnikov družinske medicine, ki so svojo udeležbo na seji opravičili, na sejo pa so bili vabljeni tudi Združenje za pediatrijo - Slovensko zdravniško društvo, Socialna zbornica Slovenije, Društvo SOS telefon, TOM telefon – Zveza prijateljev mladine Slovenije, Društvo Ženska svetovalnica, Društvo za nenasilno komunikacijo in Ministrstvo za solidarno prihodnost, katerih predstavniki se seje prav tako niso udeležili.

Komisija na podlagi seznanitve z vsemi sedmimi ključnimi cilji predloga resolucije in v njihovem okviru oblikovanimi ukrepi ugotavlja, da je pristop predlagatelja k oblikovanju resolucije dober, saj vsak vsebinski sklop zajema uvodni - teoretični del, ki je nujno potreben za razumevanje posameznih ukrepov in kazalnikov, čemur sledijo v tabelah dokaj podrobno opredeljeni nosilci, dejavnosti ter merila za ugotavljanje uspešnosti izvajanja resolucije.

Komisija ugotavlja, da predlog resolucije precej podrobno obravnava socialnovarstveni vidik problematike, vidik policije in sodišč ter nevladnih organizacij, medtem ko sta področje zdravstva ter vzgoje in izobraževanja malo manj intenzivno vključeni med posamezne ukrepe, kljub temu, da je delovanje teh dveh sektorjev najširše dostopno celotni populaciji. Ko gre za otroke kot žrtve nasilja, namreč ta pojav najlažje zaznajo v vrtcu in šoli, pa tudi na sistematskih pregledih ali pri pediatrih, v centrih za duševno zdravje, v okviru preventivnih aktivnosti, ki jo strokovnjakinje za zdravstveno-vzgojno delovanje izvajajo v šolah, ko so otroci hospitalizirani itd. Ko gre za starejše, je zaznava nasilja in zanemarjanja najbolj pogosta v ambulanti pri osebnem zdravniku ali ob obisku patronažne službe. Pomembno vlogo pri odkrivanju morebitnega nasilja imajo tudi društva upokojencev, lokalne humanitarne organizacije idr. Ko gre za nasilje nad ženskami, še posebno, če so ogrožene v nasilnem odnosu, je slednjim najbolj varno spregovoriti o nasilju v ambulanti osebnega zdravnika (tudi medicinski sestri), na ginekološkem pregledu ali ob drugem zdravljenju. Ko gre za druge ranljive skupine, npr. osebe s posebnimi potrebami, pa so prav vzgojno-varstveni zavodi ter zdravstvo ponovno na prvem mestu možne zaznave nasilja. Posledično komisija poziva, da se v resoluciji da več poudarka tudi prej navedenima družbenima segmentoma, ki sta ključna pri čimprejšnjem odkrivanju nasilja in njegovem preprečevanju, prav tako sta najbolj dostopni vstopni točki z vidika nudenja prve pomoči žrtvi nasilja.

Komisija ugotavlja, da sta dva segmenta nasilja, ki se ju dotika predlog resolucije – nasilje v družini in nasilje nad ženskami – lahko medsebojno tesno povezana, lahko pa tudi čisto ločena eden od drugega (npr. že z vidika storilca, ki je lahko družinski člani ali nekdo izven družine). Obenem pa nasilje v družini, ki ostaja velik družbeni problem, proti kateremu se je nenehno treba boriti, prepoznava kot najbolj boleče in tudi najmanj sprejemljivo, saj so ljudje v družinah čustveno in ekonomsko soodvisni.

Glede statističnih podatkov, na podlagi katerih se oblikuje posamezne ukrepe, komisija ocenjuje, da so slednji resda lahko v veliko pomoč, po drugi strani pa ni nujno, da kažejo realno sliko, kot je bilo opozorjeno že s strani MNZ in Združenja ravnateljev in pomočnikov ravnateljev Slovenije. Statistično se namreč nasilje v družini zmanjšuje tudi v primeru gospodarskih kriz in drugih družbenih ukrepov, ki vodijo do večje soodvisnosti družinskih članov. V takšnih časih je odkrivanja nasilja

veliko težje, prav tako pa lahko takšni podatki nakazujejo na neke resnejše spremembe v družbi v negativno smer.

Komisija kot enega od možnih razlogov, da se v Sloveniji nasilja v družini ne prijavlja, prepoznava neustrezno stanovanjsko politiko, saj so razmere na tem področju trenutno takšne, da se osebe, ki doživljajo nasilje, težko umaknejo na varno, v kakšno drugo nastanitev.

Statistično gledano se kot najbolj pogoste žrtve nasilja prepoznava ženske z otroki, pri čemer je treba vzeti v obzir, da so določeni segmenti (potencialnih) žrtev nasilja še vedno zelo stigmatizirani (npr. moški), o čemer se v družbi še vedno premalo govori. V to skupino sodijo tudi starejše ženske, ki so zlasti na podeželju pogosto žrtve trpinčenja znotraj družine, tako psihično, telesno in ekonomsko. Tudi to tematiko se po oceni komisije premalo izpostavlja in o njej se premalo javno govori.

Komisija podpira vse aktivnosti in ukrepe, ki lahko pripomorejo k izboljšanju sistema pomoči žrtvam nasilja, pri čemer še posebej izpostavlja velik pomen preventivnih, ne zgolj kurativnih aktivnosti. Pri tem posebej poudarja, da odločitve o uvedbi aktivnosti ali ukrepov na področju preprečevanja nasilja v družini in nad ženskami ne bi smele biti odvisne od trenutnega stanja državnega proračuna, ampak bi se jih moralo financirati prioritetno. Se pa hkrati zaveda, da nekateri predlagani ukrepi terjajo precejšnja finančna sredstva, kar bi lahko v bistveni meri omejilo ali celo preprečilo njihov izvajanje, zato navaja k iskanju dodatnih ukrepov in rešitev v okviru že obstoječih ukrepov, ki se jih že zdaj uspešno izvaja na podlagi Zakona o preprečevanju nasilja v družini in za katere so že sistemsko zagotovljena določena sredstva.

Komisija kot posebej kritično izpostavlja tudi spletno nasilje, pri čemer ocenjuje, da se mladi še vedno ne zavedajo dovolj vseh možnih negativnih posledic objav podrobnosti iz svojega zasebnega življenja ali pošiljanja fotografij neznancem, kar lahko rezultira tudi v morebitnih nadlegovanjih, zalezovanjih, kaznivih dejanjih itd., Komisija zato podpira čim več aktivnosti na navedenem področju, saj gre za vrsto nasilja, ki se ga težje odkriva, saj se ga tudi najlažje skrije, četudi ga je v realnosti najbrž veliko. Komisija meni, da morata tako kot pri ostalih vrstah nasilja, tudi pri tem družba kot celota, predvsem pa vsak posameznik (starši, vrstniki, učitelji, drugi strokovnjaki, ki prihajajo v stik z žrtvami ali povzročitelji tovrstnega nasilja) prevzeti odgovornost in skrbeti za to, da bo tovrstnega nasilja čim manj in da se ga bo ustrezno prijavljalo in sankcioniralo, saj zgolj zaveze na tem področju, zapisane v resoluciji, ne zadoščajo za dosego zadanega cilja.

Predlog resolucije predvideva tudi vzpostavitev stalnega medresorskega delovnega telesa, ki naj bi bilo sestavljeno iz predstavnikov in predstavnic relevantnih resorjev, NVO ter strokovnjakov in strokovnjakinj s področja preprečevanja in obravnave nasilja v družini in nasilja nad ženskami (ministrstva in ustrezni vladni organi, javni zavodi, NVO in akademska sfera), pri čemer se komisija sprašuje, kako da takšno delovno telo, glede na vse informacije o dobrem medresorskem sodelovanju na tem področju, še ne obstaja.

Komisija v zvezi s predvideno vsebinsko nadgradnjo aktivnosti CSD v povezavi z nasiljem v družini in nad ženskami ugotavlja, da vsi v družbi pričakujejo, da bodo ravno CSD ključni akterji pri prepoznavi nasilja v družini, kar pa je glede na vse

kadrovske stiske in dodatne naloge, ki se jim jih nalaga (npr. v zvezi z dolgotrajno oskrbo), nemogoče pričakovati.

Komisija poziva tudi k pospešitvi sodnih postopkov obravnave nasilja v družini in nad ženskami, saj slednji še vedno trajajo predolgo in žrtve so prepozno deležne ustrezne zaščite in so predolgo izpostavljene morebitnemu nadaljevanju nasilja.

Komisija prav tako meni, da bi se v predlogu resolucije moralo dati poseben poudarek preprečevanju nasilja na delovnem mestu. Pri tem je Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) že v času priprave predloga resolucije pozvala, da se v predlog resolucije vključi tudi ukrep preprečevanja in prepoznave nasilja v družini v svetu dela, kar je bilo kasneje tudi upoštevano, prav tako pa delno vključeno tudi v zadnjo novelo Zakona o delovnih razmerjih (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 144/23); ZDR-1D). Pri tem komisija opozarja, da Slovenija še vedno ni ratificirala Konvencije 190 – Konvencije o odpravi nasilja in nadlegovanja v svetu dela, na kar ZSSS opozarja že kar nekaj časa, tudi v povezavi s praznovanjem 8. marca, praznika dela. Del podpore pri preprečevanju nasilja na delovnem mestu namreč lahko predstavljajo tudi določbe navedene konvencije, možne pa so tudi še izboljšave Zakona o delovnih razmerjih in Kazenskega zakonika.

Komisija glede zastavljenega cilja visoko usposobljenega kadra, ki se srečuje z žrtvami nasilja v družini in nad ženskami, ugotavlja, da se v šolah lahko odkrije marsikatero vrsto nasilja, tudi družinsko in medvrstniško, pri čemer pa ne pomaga zgolj dobro vzpostavljen sistem izobraževanja učiteljev oziroma tistih, ki se na področju šolstva ukvarjajo z mladimi in prepoznajo nasilje znotraj šolskega zavoda in družine, če se hkrati ne postopa v skladu z danimi zakonskimi možnostmi in zavezami, ki iz tega izhajajo. Praksa namreč kaže, da šole zaznano nasilje pogosto prikrivajo javnosti, da zaradi tega šola kot ustanova ne bi utrpela kakšnih negativnih posledic. Če se resnično zasleduje cilj ničelne stopnje tolerance do nasilja, bi bilo po oceni komisije treba sankcionirati odgovorne osebe, ki zaznanega nasilja ne prijavijo in ki ne odreagirajo v skladu z zakonodajo in pravilniki.

Komisija izpostavlja, da bi morali biti znotraj ciljev predloga resolucije posebej pozorni na posamezne nove elemente ali subjekte, ki jih uvaja zakonodaja z drugih področij in lahko vplivajo na učinkovitost zadanih ukrepov na področju preprečevanja nasilja v družini. Npr. Zakon o dolgotrajni oskrbi predvideva nov institut, to je oskrbovalca družinskega člana, ki bo v tesnem stiku z uporabnikom storitve dolgotrajne oskrbe. Ker gre za osebe, ki so še posebej ranljive, bi bilo treba ustrezno predvideti način preverjanja oseb, ki bodo izvajale oskrbo, tudi z vidika preprečevanja nasilja v družini. Razmišljati bi bilo torej treba tudi o ustreznih načinih odkrivanja morebitnega nasilja v povezavi z izvajanjem navedene oblike oskrbe, ki se jo bo izvajalo v domačem okolju in jo bo posledično težje nadzirati tudi z vidika izvajanja morebitnega nasilja nad uporabniki.

Komisija je izrazila tudi podporo načinu ozaveščanja posameznikov o nasilju v družini in na drugih področjih z zloženkami, ki lahko tistim, ki se zaradi stiske in strahu ne upajo drugače izpostaviti, ponudi prve informacije, kako lahko pridobijo pomoč.

V zvezi z nujnostjo intersekcijskega oblikovanja kampanj, namenjenih obveščanju, kot se izpostavlja v okviru 4. cilja predloga resolucije, pa komisija napoveduje, da 9.

decembra 2024 načrtuje organizacijo posveta na temo obravnave nasilja nad ženskami s prav takšnim – intersekcijskim pristopom.

Kot možno rešitev za številne težave, povezane z nasiljem v družbi na splošno, pa komisija prepoznava decentralizacijo oziroma okrepljeno regionalizacijo države, za katero si Državni svet prizadeva že dlje časa in ki bi lahko vodila do rešitev, prilagojenih posamezni regiji in njenim potrebam.

Komisija je po opravljeni razpravi podprla konkretne pripombe posameznih deležnikov k posameznim segmentom predloga resolucije in podala tudi svoje konkretne pripombe k posameznim vsebinskim sklopom predloga resolucije, pri čemer **predlagatelja in kvalificirane predlagatelje amandmajev poziva, da v nadaljevanju zakonodajnega postopka podrobneje proučijo in v čim večji možni meri upoštevajo pri pripravi končne verzije resolucije naslednje konkretne predloge in pripombe:**

K 1. CILJU (Raznoliki, trajni, kakovostni in široko dostopni socialnovarstveni in drugi programi pomoči žrtvam nasilja v družini in nasilja nad ženskami ter programi, namenjeni povzročiteljem nasilja v družini in nasilja nad ženskami):

K uvodu k 1. cilju (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

Predlog resolucije na str. 12 govori o nujnosti zagotovitve dodatnih programov za posebne ranljive skupine (starejše ženske, osebe z invalidnostjo, romske ženske in dekleta, migrantke …), ki naj bi se jih integriralo v že obstoječe programe. Poziva se tudi k večji razpršenosti in dostopnosti programov po regijah.

Komisija meni, da je v povezavi z vsemi prej naštetimi ranljivimi skupinami nujno kot nosilca posameznih ukrepov predvideti tudi segment zdravstva. Ker je skoraj pri vseh naštetih skupinah v predlogu resolucije zdravstvo v praksi vključeno v njihovo obravnavo zaradi njihovih posebnih potreb ter njihovega zdravljenja, mu je treba v tem oziru opredeliti tudi ustrezno vlogo, specialna znanja ter protokole delovanja.

Predlaga se tudi, da se MZ smiselno vključi kot (dodatnega) nosilca posameznih ukrepov, predvidenih znotraj 1. CILJA, saj je trenutno v tabelah na str. 13 in 14 predviden kot nosilec ukrepov le pri dveh področjih – pri ukrepu pod št. 6 (Širitev obstoječih programov na področju preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami (na primer treningi starševskih veščin oziroma programi starševstva za izboljšanje odnosov z otroki in spodbujanje njihovega razvoja ter programi primarne preventive na področju duševnega zdravja) ter pri ukrepu pod št. 14 (Razviti in zagotoviti financiranje programov za pomoč osebam s težavami v duševnem zdravju – žrtvam nasilja, ki potrebujejo razširjeno strokovno pomoč z aktivnim in stalnim sodelovanjem zdravstvenih služb (centri za duševno zdravje v sodelovanju s socialnovarstvenimi programi)).

K ukrepu pod št. 13 (predlagatelja: Skupnost socialnih zavodov Slovenije in Skupnost centrov za socialno delo):

Ukrep predvideva ponovno zagotovitev izvajanja kriznih namestitev za starejše žrtve nasilja in odrasle žrtve nasilja s posebnimi potrebami v domovih za starejše.

Predlaga se, da se kot izvajalce ukrepa opredeli tudi posebne zavode za odrasle, kamor se nameša odrasle osebe s posebnimi potrebami

Opozarja se tudi na to, da ni na voljo vnaprej določenih postelj po posameznih regijah za izvajanje kriznih namestitev. Po podatkih SCSD bi zadoščalo, če bi se v vsaki od regij zagotovilo po dve takšni postelji, pri čemer pa Skupnost socialnih zavodov Slovenije (SSZS) opozarja, da bi morali ustrezno določiti tudi pavšal za plačilo navedenih postelj, saj morajo izvajalci nastanitev v primeru, ko takšne namestitve niso zasedene, vseeno kriti stroške kadra, kar trenutno (še) ni urejeno. SSZS ob tem poroča o 600 praznih posteljah v socialno varstvenih zavodih, pri čemer nobena od teh ni tudi dejansko na voljo, saj so glede na kadrovske zmožnosti socialni zavodi polno zasedeni.

SSZS v zvezi z zagotavljanjem kriznih namestitev za starejše osebe opozarja tudi na potrebo po spremembi Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 196/21 – ZDOsk, 82/23 in 84/23 – ZDOsk-1; ZSV), saj 98. člen ZSV določa, da se krizne namestitve financira iz proračuna, 49. člen istega zakona, ki opredeljuje izvajalce kriznih namestitev, pa socialno varstvene zavode med slednje ne vključuje.

Posledično bi bilo treba spremeniti tudi Pravilnik o postopkih pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva (Uradni list RS, št. 38/04, 23/06, 42/07 in 4/14), ki v 40.a členu določa, da se na prošnji za krizno namestitev med drugim navede tudi podatke o plačilu storitev, kar bi v primeru namestitev oseb, ki so žrtve nasilja, pomenilo, da bi bile slednje zavezane za plačilo navedene storitve, kar pa ne bi bilo sprejemljivo. Navedeno bi bilo torej smiselno uskladiti z morebitnimi spremembami zakonodaje.

Prav tako prej navedeni člen pravilnika določa, da lahko krizna namestitev traja največ 21 dni, po poteku tega obdobja pa se bivanje lahko nadaljuje v drugih oblikah institucionalnega varstva na podlagi sklenjenega dogovora med izvajalcem in upravičencem. Ker pa ni vnaprej določenih kapacitet za tovrstne namestitve, so po zaključku 21. dne možnosti za ureditev problematike nične. SSZS zato predlaga novo ureditev, po kateri bi imele žrtve nasilja, ki bi bile krizno nameščene v okviru institucionalnega varstva, po poteku krizne namestitve prednost pri namestitvi v posamezno institucijo. Na podoben način je že urejena prednostna namestitev za invalide. SSZS posledično poziva odločevalce, da predvidenemu ukrepu sledijo tudi vse ustrezne aktivnosti, ki bodo omogočile njegovo dejansko izvajanje.

Da bi bilo treba v predlogu resolucije več pozornosti nameniti starejšim ženskam, ki so prav tako žrtve nasilja v intimnih družinskih in partnerskih skupnostih, kjer zanje ni na voljo ustreznih izhodov, npr. v krizne namestitve za starejše osebe, že dlje časa opozarja tudi SCSD. Poziva, da se čim prej uredi navedene namestitve in financiranje njihovega delovanja.

Komisija poleg zagotavljanja kriznih namestitev za ženske in otroke poziva tudi k zagotovitvi kriznih namestitev za moške, žrtve nasilja, saj se ne smemo slepiti, da slednje ne obstaja, četudi ga morebiti moški prijavljajo v manjši meri. Če ne drugega, statistični podatki glede samomorov med moškimi jasno nakazujejo, da so slednji pogosto v velikih stiskah in da tudi oni potrebujejo ustrezne podporne mehanizme.

Komisija spodbuja tudi okrepitev mreže nastanitev na način, da bodo slednje zagotovljene v vseh regijah v državi. Pri tem bi morali slediti dobrim praksam iz tujine in biti malo bolj inovativni (primer pilotnih projektov v drugih državah EU, v okviru katerih rešujejo več družbenih problemov hkrati – npr. zagotavljanje hkratne namestitve mladih mamic, ki se znajdejo v stiski, skupaj s starejšimi ženskami, ki jim lahko pomagajo pri izzivih v življenju in skrbi za otroke). Z inovativnimi rešitvami bi po oceni komisije lahko prihranili proračunska sredstva in naslovili več družbenih izzivov hkrati.

K ukrepu pod št. 17 (Predlagatelj: komisija):

Ukrep predvideva vzpostavitev večgeneracijskih centrov, ki bodo v okviru svojega programa pokrivali tudi vsebino nasilja v družini in nasilja nad ženskami. Komisija meni, da imamo tovrstnih centrov po državi že dovolj, zato ni treba ustanavljati novih, ampak zgolj združiti oziroma razširiti njihove vsebine in v nove kapacitete vnesti nove programe.

K 2. CILJU (Izboljšana obravnava, položaj in zaščita žrtev nasilja v družini in nasilja nad ženskami ter izboljšani postopki (prakse) urejanja te problematike):

K ukrepu pod št. 1 (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

Na str. 22 je v tabeli ukrepov pod št. 1 zapisano, da se mora dvigniti nivo strokovne obravnave žrtev nasilja na vseh ravneh in v vseh institucijah. Žrtve nasilja v družini in ženske, kot žrtve nasilja, naj bi obravnavali strokovnjaki in strokovnjakinje s specializiranimi strokovnimi znanji.

V pripravo in izvedbo navedenih izobraževanj mora biti nujno vključeno tudi področje zdravstva, saj zdravstveni delavci najbolje vedo, kako lahko znotraj kliničnih poti zdravljenja obravnavajo zaznano nasilje, nudijo zaupni pogovor, informirajo o obravnavi in virih pomoči, speljejo obravnavo nasilja v skladu z Zakonom o preprečevanju nasilja v družini in Pravilnikom o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (Uradni list RS, št. 31/09 in 42/17).

Poleg tega je treba pri obravnavi žrtev nasilja upoštevati vse tri nivoje zdravstva (primarni, sekundarni in terciarni) ter posebej opredeliti vlogo patronažne službe, ki samostojno vstopa v družino in zaznava nasilje.

Komisija je bila v zvezi z izobraževanjem zdravstvenih delavcev za prepoznavo nasilja in ustrezno ukrepanje s strani MZ seznanjena, da se bo v prihodnje še pospešilo vključevanje vsebin, povezanih z nasiljem v družini in nad ženskami, v programe zdravstvenih fakultet (npr. za delo s travmatiziranimi osebami za prepoznavo nasilja v družini), izbirni predmeti, povezani s temi specifičnimi znanji, pa so že na voljo specializantom v okviru specializacije iz družinske medicine.

K ukrepu pod št. 3 (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):
Na str. 22 je pod ukrepom št. 3 treba predvideti, da ima glede spolnega nasilja ključno vlogo ginekološka urgentna ambulanta, kjer morajo biti zaposleni usposobljeni za strokovno delovanje ob zaznavi spolnega nasilja, posilstva.

K ukrepu pod št. 8 (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

Pri poenotenju kriterijev ogroženosti žrtev naj se ne pozabi na področji zdravstva ter vzgoje in izobraževanja. Nujno je, da zaposleni v obeh sektorjih poznajo navedene kriterije, da znajo ustrezno ukrepati v zaščito žrtev nasilja, še posebej, če so žrtve mladoletne, starejše ali imajo posebne potrebe.

K ukrepu pod št. 17 (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

Glede informiranja tujk / tujcev v njim razumljivem jeziku naj se ne pozabi na področje zdravstva, ki prihaja v stik z vsemi navedenimi. Zloženke, namenjene ozaveščanju in informiranju, morajo biti nujno na voljo (tudi) v zdravstvenih domovih, ambulantah, ginekoloških ambulantah itd.

K ukrepu pod št. 23 (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

Kot nosilec ukrepa pod št. 23 (Priprava strokovnega gradiva o nasilju v družini in nasilju nad ženskami za vse strokovnjake, ki delajo na področju nasilja v družini in nasilja nad ženskami) je predvideno zgolj MDDSZ, kar ne zadošča. Kot nosilce in pripravljavce strokovnega gradiva bi bilo treba vključiti tudi druge ministrske resorje, med drugim zdravstvo, saj bo tovrstno gradivo lahko dovolj široko zastavljeno in kakovostno le, če bodo pri njegovem nastanku sodelovali strokovnjaki z vseh področij.

K ukrepu pod št. 24 (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

V ukrep vzpostavitve regijskih multidisciplinarnih timov za obravnavo pojavnih oblik nasilja z namenom večjega ozaveščanja in boljšega operativnega delovanja vseh so vključeni različni ministrski resorji (MDDSZ, MVI, MNZ in MZ), pri čemer bi bilo treba bolj natančno opredeliti, kdo in na kakšne način bo sodeloval v timih s področja zdravstva. Če takšne naloge niso opredeljene znotraj siceršnjih delovnih in strokovnih nalog in kompetenc zdravstvenih delavcev, se slednji morda ne bodo moli vključevati v delo navedenih multidisciplinarnih timov, kljub temu, da bi bila njihova prisotnost na tem področju nujna.

K 3. CILJU (Visoko strokovno usposobljen kader, ki se pri svojem delu srečuje s problematiko nasilja v družini in nasilja nad ženskami ter žrtvami tovrstnega nasilja):

K uvodu k 3. cilju (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

Na str. 23 predloga resolucije je zapisano, da se nekateri strokovnjaki že sedaj niso redno udeleževali izobraževanj, povezanih s področjem nasilja v družini. Poleg sodnikov in tožilcev, tudi zdravniki.

Zato se predlaga, da se udeležbo zdravnikov na multidisciplinarnih timih ter na izobraževanjih uredi sistemsko, kar naj se opredeli kot eden od ukrepov v predlogu resolucije. Poleg zdravnikov naj se v izobraževanja vključi tudi zaposlene v zdravstveni in babiški negi, ki so pogosto prvi in najtesnejši stik s pacientkami in

pacienti in imajo možnost pogovora z žrtvami ter s tem hitrejše zaznave nasilja. Še posebno to velja za patronažno službo, ki ima pri tem posebno vlogo in pomen.

K ukrepu pod št. 9 (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

Na str. 23 je v okviru ukrepa pod št. 9 navedeno, da naj se za zdravstvene delavce okrepi usposabljanja na področju prepoznavanja in ravnanja ob zaznavi nasilja.

Predlaga se, da se doda, gre za zdravnike, zaposlene v babiški in zdravstveni negi in druge zdravstvene poklicne skupine. Pri pripravi in izvajanju usposabljanj naj vse naštete skupine tudi aktivno sodelujejo.

S ciljem okrepljenega medsektorskega pristopa in sodelovanja relevantnih deležnikov je treba pri nosilcih posameznih ukrepov poleg MDDSZ dodati še druge ministrske resorje, ki so prav tako lahko povezani z izvajanjem posameznega ukrepa (npr. MZ).

K ukrepu pod št. 2 (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

Ukrep predvideva vzpostavitev oziroma nadaljevanje rednih, obveznih in neobveznih, sistematičnih, specializiranih in tudi medresorskih izobraževanj ter usposabljanj za zaposlene na policiji, sodiščih, tožilstvih, na področju socialnega varstva, v vzgojno-izobraževalnih zavodih, azilnih domovih in integracijskih hišah ter v zdravstvu oziroma za vse zaposlene, ki se pri svojem delu srečujejo z žrtvami spolnega nasilja in s povzročitelji nasilja.

Predlaga se, da se v pripravo in izvedbo navedenih izobraževanj na področju zdravstva nujno vključi zdravstvene delavce.

K ukrepu pod št. 3 (Predlagatelja: Zbornica–Zveza in Združenje ravnateljev in pomočnikov ravnateljev Slovenije):

Ukrep predvideva, da se vsem strokovnim delavcem in delavkam ter strokovnjakom in strokovnjakinjam, ki se pri svojem delu srečujejo s problematiko nasilja v družini in nasilja nad ženskami ter žrtvami tovrstnega nasilja omogočiti ustrezno supervizijo oziroma intervizijo oziroma zagotoviti strokovno psihološko pomoč (v primeru sodnikov, sodnega osebja in tožilcev).

Predlaga se, da se poleg že navedenih profilov (sodnikov, sodnega osebja in tožilcev) jasno navede tudi zdravstvene delavce in zaposlene v vzgoji in izobraževanju.

Jasno naj se opredeli vse poklicne profile, ki še nimajo zagotovljene supervizije in intervizije, čeprav se soočajo z nasiljem v družini.

Pogosto so šole tudi varne točke za otroke, zato je še toliko bolj pomembno, da se zagotovi visoko strokovno usposobljen kader, ki se pri svojem delu srečuje s problematiko nasilja v družini in nasilja nad ženskami. Sem sodita tudi storitvi supervizije in intervizije oziroma zagotovitev strokovne psihološke pomoči vsem, ki se pri svojem delu srečujejo s problematiko nasilja v družini in nasilja nad ženskami.

Mednje sodijo tudi delavci v vzgoji in izobraževanju. Predlaga se, da se supervizije in intervizije organizira po občinah oziroma po regijah.

Pri tem Združenje ravnateljev in pomočnikov ravnateljev Slovenije izpostavlja pomanjkanje ustrezno usposobljenega kadra za takšne primere. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje je sicer v po-kovidnem obdobju zagotovilo dodatni delež svetovalnega kadra na šolah, a še vedno ne v zadostni meri.

K 4. CILJU (Ničelna stopnja tolerance do nasilja v družini in nasilja nad ženskami, visoka ozaveščenost družbe na tem področju in preventivno delovanje):

K uvodu k 4. cilju (Predlagatelj: komisija):

V predlogu resolucije se v povezavi s ciljem doseganja ničelne stopnje tolerance kot enega od pomembnejših načinov ozaveščanja, bodisi kot del izobraževalnih kampanj bodisi v sklopu drugih dejavnosti, predvideva umetniško produkcijo. Pri tem komisija opozarja, da ni čisto jasno, katero ciljno publiko naj bi se s tem naslavljalo, saj je treba ukrepe prilagoditi populaciji, ki so ji namenjeni.

K ukrepu pod št. 1 (predlagatelj: Združenje ravnateljev in pomočnikov ravnateljev Slovenije):

Ukrep predvideva, da se v vsebinah gradiv za prenovljene učne načrte posveti pozornost smiselnemu vključevanju tem, kot so: enakost spolov, nestereotipne vloge spolov, medsebojno spoštovanje, nenasilna komunikacija v medosebnih odnosih, nasilje nad ženskami in dekleti zaradi spola, pravica do osebne integritete, spodbujanje samozavesti med otroki, da spregovorijo o nasilju, posledice medvrstniškega nasilja.

Predlaga se, da se gradivo s tovrstno tematiko vključi tudi v programe srednjih zdravstvenih šol, saj nekateri dijaki po srednji šoli zaključijo šolanje in se zaposlijo. S tem pa se lahko soočijo tudi z vprašanji nasilja v družini ali nasilja z ženskami, pri čemer niso dovolj opolnomočeni in nimajo dovolj znanja ter veščin.

Združenje ravnateljev in pomočnikov ravnateljev Slovenije poudarja nujnost ničelne stopnje tolerance do nasilja, v zvezi s cilji, v katerih se omenja učne načrte in vključevanje tem o nasilju v učne načrte, pa dodaja, da je v navedeno aktivnosti nujno vključiti strokovnjake, ki delujejo na področju vzgoje in izobraževanja v praksi.

Opozarjajo tudi na premišljeno uporabo posameznih têrminov (npr. nestereotipna vloga spolov, ki ga lahko vsak razume po svoje), ki jih je treba bolj jasno definirati. Prav tako predlagajo, da se v učnih načrtih omenja nasilje na splošno in ne parcialno, ker je vsaka oblika nasilja nesprejemljiva.

K 5. CILJU (Izboljšani, posodobljeni ali nadgrajeni predpisi na področju preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami ter pomoči žrtvam tovrstnega nasilja):

Predlaga se, da naj se posodobi predpise, ki se dotikajo področja nasilja v družini in nad ženskami, v okviru vseh ministrskih resorjev, pri čemer se naj da poseben poudarek ranljivim skupinam žensk in drugim žrtvam nasilja (npr. starejšim osebam).

K ukrepu pod št. 6 (Pripombe: Ministrstvo za notranje zadeve):

MNZ izpostavlja, da se s predlogom resolucije posega tudi na področje zakonodaje, ki se dotika pravic tujcev, pri čemer izpostavlja 50. člen Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo, 95/21 – popr., 105/22 – ZZNŠPP, 48/23 in 115/23; ZTuj-2), s katerim se je v nacionalno zakonodajo preneslo vsebino Istanbulske konvencije in ki se nanaša na žrtve trgovine z ljudmi, žrtve nezakonitega zaposlovanja in žrtve družinskega nasilja. Na podlagi navedenega člena Policija lahko tujcu, ki v naši državi prebiva nezakonito, a je žrtev nasilja v družini, na njegovo prošnjo ali po uradni dolžnosti dovoli, da se v državi zadržuje 90 dni (z možnostjo podaljšanja še za 90 dni iz utemeljenih razlogov), če se žrtev nasilja odloči, da bo sodelovala s pristojnimi organi pri preiskavi ali kot priča v kazenskem postopku zaradi družinskega nasilja. Iz utemeljenih razlogov se lahko žrtvi družinskega nasilja dovolitev zadrževanja podaljša za čas do 90 dni. Žrtvi družinskega nasilja se ne glede na druge pogoje, določene v zakonu, za izdajo dovoljenja za prebivanje lahko izda dovoljenje za začasno prebivanje, če je pripravljena sodelovati kot priča v kazenskem postopku, kar potrdi pristojni državni tožilec, in v primeru obstoja osebnih okoliščin, ki utemeljujejo njeno prebivanje v Republiki Sloveniji.

S predlogom resolucije se kot ukrep pod št. 6 predlaga proučitev možnosti sprejema zakonske rešitve, ki bi tujkam in tujcem žrtvam nasilja v družini omogočil samostojno pridobitev statusa po Zakonu o tujcih oziroma po Zakonu o mednarodni zaščiti. Pri tem so že bile predlagane določene konkretne rešitve, v zvezi s katerimi MNZ predlaga, da se jih pred morebitnim posegom v 50. člen ZTuj-2 še enkrat dobro prouči. Npr. uvedbo možnosti, da se tujcu dovoli začasno bivanje v državi 90 dni tudi v primeru, ko se, kadar je žrtev nasilja v družini, odloči za sodelovanje v prekrškovnem ali drugem postopku, ne zgolj v primeru sodelovanja v preiskavi ali v kazenskem postopku, kot velja trenutno. MNZ meni, da bi bilo morebitno tovrstno rešitev treba proučiti z vidika njene skladnosti z Istanbulsko konvencijo, saj slednja trenutno drugih postopkov, razen teh, ki so že zapisani v 50. členu ZTuj-2, ne predvideva. MNZ izpostavlja tudi predlagano potencialno širitev zakonske podlage za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje žrtvam spolnega nasilja v povezavi s spremembami ZTuj-2, pri čemer opozarja, da Istanbulska konvencija v navedenem delu napotuje na uporabo postopka za pridobitev azila, zato tudi o morebitni tovrstni rešitvi predlaga dodaten razmislek. Izpostavlja tudi predlog za napotovanje tujcev, ki so žrtve nasilja v družini, v obravnavo na CSD, kar prav tako ne spada pod vsebino ZTuj-2, zato bi bilo treba podrobneje proučiti tudi ustreznost te rešitve.

K 6. CILJU (Zagotovljeni kakovostni podatki o nasilju v družini in nasilju nad ženskami):

Splošno (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

Poleg nove krovne nacionalne raziskave, ki jo predvideva resolucija, bi bilo dobro načrtno in na podlagi poenotene metodologije raziskovati tudi posamezna področja prepoznave in obravnave nasilja v družini in nad ženskami. V ožjih oziroma bolj

fokusiranih raziskavah je namreč lažje identificirati ozka grla in primere dobrih praks v posameznih sektorjih, institucijah, postopkih.

K ukrepu pod št. 2 (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

Ukrep predvideva, da se na področju zdravstvenega varstva nadgradi sistem vodenja podatkov o primerih nasilja v družini in nasilja nad ženskami ter poenotiti način evidentiranja tovrstnih podatkov (vodenje podatkov po spolu, številu žrtev, starosti žrtve in povzročitelja ter razmerju med njima).

Predlogu za poenotenje beleženja primerov nasilja v vseh zdravstvenih ustanovah se izraža podporo, saj sta trenutno način in vsebina zabeleženih podatkov prepuščena vsaki posamezni zdravstveni ustanovi.

Predlaga se, da se vzpostavi centralni sistem evidentiranja nasilja v družini in nasilja nad ženskami, saj se trenutno podatki zbirajo ločeno po posameznih ministrskih resorjih oziroma področjih. Takšen pristop ne omogoča jasnega vpogleda v potek obravnave zaznanega nasilja, uspešnost obravnave, vključene deležnike, na kakšne ovire naletijo žrtve nasilja itd.

K ukrepu pod št. 3 (Predlagatelj: Združenje ravnateljev in pomočnikov ravnateljev Slovenije):

Ukrep predvideva, da vzgojno-izobraževalni zavodi vodijo podatke o primerih otrok, ki so žrtve nasilja v družini ter žrtve medvrstniškega nasilja na območju šole in površin, ki spadajo v šolski prostor (po spolu, starosti), ter jih redno posredujejo MVI do konca tekočega meseca.

Tovrstno zbiranje podatkov je po oceni Združenja ravnateljev in pomočnikov ravnateljev nesprejemljivo. Šole namreč s temi podatki ne razpolagajo, saj od CSD in Policije ne prejemajo podatkov o tem, kateri otroci in družine se soočajo z nasiljem v družini. Posledično združenje predlaga, da se ta ukrep iz predloga resolucije črta.

Glede vprašanja Združenja ravnateljev in pomočnikov ravnateljev, s kakšnim namenom naj bi se zbiralo te podatke, na kakšen način in za kaj bi se jih uporabilo, pa je bila komisija s strani predstavnice MVI seznanjena, da bi želeli pridobiti anonimizirane podatke šol po starosti in spolu v primerih medvrstniškega nasilja, saj MVI trenutno nima vpogleda v dogajanje na šolah in ni seznanjeno s številom primerov medvrstniškega nasilja in njegovo strukturo, pri čemer nekatere šole o zaznanem nasilju niti ne poročajo, kar otežuje pripravo ustreznih ukrepov za izboljšanje stanje. K sprejemu ustreznih ukrepov namreč MVI zavezujejo tudi številne smernice in priporočila (npr. skupine GREVIO ali Odbora ministrov EU za področje izobraževanja v zvezi s krepitvijo sistema prijave nasilja). MVI dodatno poudarja, da se ne bi zbiralo osebnih podatkov, ampak zgolj podatke v anonimizirani obliki.

K 7. CILJU (Izboljšana organizacija področja preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami, človeški in finančni viri za trajnostno delovanje sistema ter okrepljeno in usklajeno sodelovanje vseh relevantnih deležnikov)

K ukrepu pod št. 2 (Predlagatelj: Zbornica–Zveza):

Ukrep predvideva vzpostavitev stalnega medresorskega delovnega telesa za obravnavo problematike nasilja v družini ter nasilja nad ženskami in konzultacije (ki bo sestavljeno iz predstavnikov in predstavnic relevantnih resorjev in drugih ustreznih organov, NVO ter strokovnjakov in strokovnjakinj s področja preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami).

Predlaga se, da se poleg MDDSZ že v predlogu resolucije jasno opredeli ostale deležnike, ki bodo sodelovali v takšnem medresorskem delovnem telesu (MZ, MVI, MNZ itd.).

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije, državni svetnik Danijel Kastelic.

Sekretarka komisije
mag. Nuša Zupanec, l.r.

Predsednik komisije
Danijel Kastelic, l.r.